

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๒๓/๒๕๖๖

วันที่ ๒๔ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้อง
นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ถูกร้อง

คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ผู้ร้อง) ส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสี่ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ดังนี้

เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖ ได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป และเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๖ ผู้ร้องออกประกาศกำหนดให้วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เป็นวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป และกำหนดให้วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๖ เป็นวันรับสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคก้าวไกลยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อต่อผู้ร้องในวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๖ โดยมีรายชื่อ นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ (ผู้ถูกร้อง) อยู่ในลำดับที่ ๑ และผู้ถูกร้องรับรองตนเองเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเพื่อที่จะเสนอสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๖ ผู้ร้องประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ โดยผู้ถูกร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อในลำดับที่ ๑ พรรคก้าวไกล และวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๖ ผู้ร้องประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ปราบกฏข้อผู้ถูกร้องเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคก้าวไกล

ผู้ร้องได้รับรายงานเรื่องการถือครองหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนของผู้ถูกร้อง จากประธานคณะกรรมการสืบสวนและไต่สวนที่ผู้ร้องแต่งตั้ง ว่ากรณีมีเหตุอันสมควรสงสัยหรือความปรากฏว่าผู้ถูกร้องเป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผู้ร้องจึงมีมติแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๖ เพื่อให้ทราบว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อว่าในวันที่ผู้ถูกร้องยื่นหนังสือยินยอมให้เสนอชื่อสมัครรับเลือกตั้งและได้รับรองตนเองว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ถูกร้องยังคงเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงเสนอรายงานและความเห็นให้ผู้ร้องพิจารณา

ผู้ร้องพิจารณารายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานแล้วเห็นว่า วัตถุประสงค์ของบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ตามหนังสือบริคณห์สนธิ หนังสือรับรองของบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ซึ่งจดทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (แบบ บมจ.๐๐๑) ระบุข้อ ๑๘ ประกอบกิจการโรงพิมพ์ รับพิมพ์หนังสือ พิมพ์หนังสือจำหน่าย และออกหนังสือพิมพ์ ข้อ ๔๐ ประกอบกิจการ รับบริหาร และดำเนินกิจการสถานีวิทยุ โทรทัศน์ โทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิกและโทรภาพทางสาย (เคเบิลทีวี) รับเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ บริการประชาสัมพันธ์ และจัดรายการทางวิทยุโทรทัศน์ โทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิกและโทรภาพทางสาย (เคเบิลทีวี) ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี หรือคณะกรรมการควบคุมการกระจายเสียงของรัฐ หรือหน่วยงานผู้มีอำนาจใด ๆ ในกิจการวิทยุ โทรทัศน์ โทรภาพทางสาย (เคเบิลทีวี) ข้อ ๔๑ ประกอบกิจการรับจ้างโฆษณาทางโทรทัศน์ โรงภาพยนตร์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือสื่อใด ๆ รับบริการถ่ายภาพเพื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์ ตลอดจนรับจ้างออกแบบโฆษณาทุกชนิดทุกประเภท บริการประชาสัมพันธ์ทางธุรกิจ และข้อ ๔๓ ประกอบกิจการผลิต จัดสร้าง จัดทำ จัดจำหน่าย และจัดการโดยประการอื่นซึ่งในการที่เกี่ยวกับข่าว สารคดี ละคร การแสดงและรายการบันเทิงทุกชนิด ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ โรงภาพยนตร์ โรงละคร โรงมหรสพ หรือสถานบันเทิงใด ๆ ประกอบกับตามแบบนำส่งงบการเงิน (แบบ ส.บช.๓) ของบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ที่ยื่นต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖ นำส่งงบการเงินรอบปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ระบุประเภทธุรกิจว่า “สื่อโทรทัศน์” แม้ข้อเท็จจริงปรากฏว่าปัจจุบันบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) หยุดการแพร่ภาพการออกอากาศ แต่บริษัทยังคงสามารถประกอบกิจการเมื่อใดก็ได้ทราบเท่าที่ยังมีได้จดทะเบียนยกเลิกบริษัท และสามารถประกอบกิจการสื่อสารมวลชนอื่น ๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ที่จดทะเบียนไว้ จึงถือว่าบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ และจากการตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น ณ วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๖ ปรากฏชื่อผู้ถูกร้องเป็นผู้ถือหุ้นในลำดับที่ ๗๐๖๑ จำนวน ๔๒,๐๐๐ หุ้น โดยถือหุ้นในนามตนเอง มิได้มีหมายเหตุว่าถือแทนบุคคล นิติบุคคล หรือในฐานะผู้จัดการมรดกแต่อย่างใด และถือหุ้นดังกล่าว

เรื่อยมาจนกระทั่งเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ผู้ถูกร้องได้อोनหุ้นทั้งหมดให้นายภาวิชฌิม เจริญรัตน์ กรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ถูกร้องเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ซึ่งประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ อยู่ในวันที่พรรคก้าวไกลได้จัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ถูกร้อง เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อในบัญชีรายชื่อลำดับที่ ๑ ผู้ร้องมีมติ และมีคำวินิจฉัยคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ ๑๖๑/๒๕๖๖ วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๖ วินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องเป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) ให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสี่ ดังนี้

๑. ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓)

๒. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย และในกรณีที่ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ให้ผู้นั้น พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง

๓. มีคำสั่งให้ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องว่างลงนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญ อ่านคำวินิจฉัยให้แก่คู่กรณีฟังตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง (๒) ประกอบพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณี ที่ความปรากฏต่อผู้ร้องว่าผู้ถูกร้องเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ซึ่งประกอบกิจการ หนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ อยู่ในวันที่สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ผู้ร้องมีมติ และได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสี่ ว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้อง มีเหตุสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) กรณีจึงเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสี่ ประกอบวรรคหนึ่ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๕) ศาลรัฐธรรมนูญจึงสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

ส่วนคำขอของผู้ร้องที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง นั้น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมากเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่ามีกรณีตามที่ถูกร้อง ประกอบกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องอาจก่อให้เกิดปัญหาข้อกฎหมายและการคัดค้านโต้แย้ง

เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานสำคัญของที่ประชุมรัฐสภาและที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ จึงมีคำสั่งให้ ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖ จนกว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมเอกสารประกอบต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ผู้ถูกร้อง มิได้เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) สรุปได้ดังนี้

๑. บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) มิได้ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนด้วยเหตุผล ดังนี้

(๑) บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ถูกยกเลิกสัญญาเข้าร่วมงานและดำเนินการสถานีวิทยุโทรทัศน์ระบบ ยู เอช เอฟ นับตั้งแต่วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๐ และปัจจุบันไม่ได้ประกอบกิจการเกี่ยวกับสื่อมวลชน

บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) เดิมซื้อบริษัท สยามอินโฟเทนเมนท์ จำกัด ได้ทำสัญญาเข้าร่วมงานและดำเนินการสำหรับนี้วิทยุโทรทัศน์ระบบ ยู เอช เอฟ กับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สปน.) ตามสัญญาฉบับลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๓๘ และสัญญาฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๓ ต่อมาวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ คณะรัฐมนตรีมีมติให้ สปน. ดำเนินการยกเลิกสัญญาดังกล่าวตามเงื่อนไขที่กำหนด และวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๐ สปน. บอกเลิกสัญญาดังกล่าว เป็นเหตุให้บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ไม่สามารถใช้คลื่นความถี่เพื่อประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม นับตั้งแต่นั้นจนถึงปัจจุบัน กรณีดังกล่าวยังคงเป็นข้อพิพาทในศาลปกครองสูงสุดซึ่งเป็นการเรียกร้องค่าเสียหายจากการบอกเลิกสัญญา ไม่ใช่ข้อพิพาทเกี่ยวกับการรับมอบคืนคลื่นความถี่สำหรับการดำเนินการสถานีวิทยุโทรทัศน์ ทั้งนี้ บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ยังคงมีสถานะเป็นนิติบุคคลเพื่อฟ้องร้องดำเนินคดีดังกล่าวเท่านั้น มิได้ประกอบกิจการสื่อมวลชนแต่อย่างใด เมื่อคดีพิพาทสิ้นสุดลง บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) จะเลิกกิจการและชำระบัญชี นอกจากนี้ เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๐ บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) เลิกจ้างลูกจ้างทั้งหมดของบริษัท ดังนั้น บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ไม่มีสถานะเป็นสื่อมวลชน นับตั้งแต่วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๐

(๒) ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี ๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๘ ประธานในที่ประชุมแถลงว่า “เดิมทีบริษัทประกอบกิจการเป็นสื่อ เมื่อบริษัทเกิดข้อพิพาทกับ สปน. บริษัทก็ถูกเอาทรัพย์สินและคลื่นไป จึงไม่สามารถที่จะดำเนินกิจการต่อไปได้” ปราบกฏตามรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี ๒๕๕๘ และในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี ๒๕๖๖ เมื่อวันที่

๒๖ เมษายน ๒๕๖๖ นายภาณุวัฒน์ ขวัญยืน ผู้ถือหุ้น ถามว่า บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) มีการดำเนินกิจการเกี่ยวกับสื่อหรือทีวีหรือไม่ นายคิมห์ สิริทวิชัย ประธานกรรมการบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ในฐานะประธานในที่ประชุมตอบว่า บริษัทยังไม่มีกิจการใด ๆ รอผลคดีความให้สิ้นสุดก่อน ถ้อยคำดังกล่าวถือเป็นการยืนยันข้อเท็จจริงว่า บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) มิได้ประกอบกิจการเกี่ยวกับสื่อมวลชนนับตั้งแต่ถูก สปน. บอกลีกสัญญาตั้งแต่วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๐

(๓) นับตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ จนถึงปัจจุบัน บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ไม่มีรายได้จากการประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชน เนื่องจากการพิจารณาว่าบริษัทประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนจะพิจารณาจากวัตถุประสงค์ในหนังสือรับรองบริษัทเพียงประการเดียวมิได้ แต่ต้องพิจารณาจากรายได้ของกิจการด้วย ตามแนวคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๘ - ๑๙/๒๕๖๓ รายได้ของบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ตามแบบ ส.บ.ข.๓ รับวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖ นำส่งงบการเงินรอบปีบัญชีสิ้นสุด ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ระบุประเภทธุรกิจว่า “สื่อโทรทัศน์” และสินค้า/บริการว่า “ไม่ได้ดำเนินการเนื่องจากรอผลคดี/มีรายได้จากผลตอบแทนการลงทุนและดอกเบี้ยรับ” ตามงบกระแสเงินสดระบุว่าบริษัทมีรายได้จากการขายตราสารทุนหรือตราสารหนี้ของกิจการอื่นและมีรายได้จากดอกเบี้ยรับ และตามงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จระบุรายได้มาจากผลตอบแทนจากเงินลงทุนและดอกเบี้ยรับ เป็นรายได้จากการประกอบกิจการอื่นซึ่งมิใช่กิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชน

(๔) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.) มีหนังสือแจ้งตามที่ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ สอบถามเกี่ยวกับการประกอบกิจการของบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) โดยยืนยันว่า บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ไม่เป็นผู้ได้รับอนุญาตหรือได้รับจัดสรรให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๔๑ และไม่เป็นผู้ใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ และพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗

(๕) ศาลฎีกาและศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งวางหลักเกี่ยวกับกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) ว่า กิจการนั้นต้องมีรายได้จากการประกอบกิจการสื่อมวลชนหรือดำเนินกิจการสื่อมวลชน ณ วันที่มีเหตุแห่งการยื่นคำร้อง การพิจารณาเฉพาะ

วัตถุประสงค์ของบริษัทอย่างเดียวนั้นน่าจะไม่ใช่ข้อด้วยกฎหมาย ตามคำสั่งศาลฎีกา คดีหมายเลขแดงที่ ๓๙/๒๕๖๖ และคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๑๔/๒๕๕๖

๒. ผู้ถูกร้องมิได้ถือหุ้นบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ไว้เพื่อตน ด้วยเหตุผลดังนี้

(๑) เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๙ นายพงษ์ศักดิ์ ลิ่มเจริญรัตน์ บิดาของผู้ถูกร้อง ถึงแก่ความตาย ศาลแพ่งกรุงเทพใต้มีคำสั่งคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ๑๘๖๐/๒๕๕๐ วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๐ แต่งตั้งผู้ถูกร้องเป็นผู้จัดการมรดก ต่อมาวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องในฐานะผู้จัดการมรดกได้รับโอนหลักทรัพย์จากบัญชีหลักที่เจ้ามรดกเปิดไว้กับบริษัทหลักทรัพย์ ฟิลลิป (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีรายการหลักทรัพย์เป็นหุ้นของบริษัทจำนวน ๘ บริษัท รวมถึงหุ้นของบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) จำนวน ๔๒,๐๐๐ หุ้น โดยผู้ถูกร้องได้รับมอบหมายจากทายาทอื่นให้ถือครองหลักทรัพย์ทุกรายการอันเป็นทรัพย์สินมรดกไว้แทน ทั้งนี้ ผู้ถูกร้องได้รับทราบจากบริษัทหลักทรัพย์ ฟิลลิป (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ว่า ไม่สามารถระบุฐานะ “ผู้จัดการมรดก” ต่อท้ายชื่อ - สกุลของผู้ถือหลักทรัพย์ที่เป็นมรดกได้

(๒) บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ไม่มีความแน่นอนเกี่ยวกับความสามารถในการดำเนินงานต่อเนื่อง และผู้สอบบัญชีไม่แสดงความเห็นต่องบการเงินของบริษัทตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ ทำให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพิกถอนหุ้นสามัญของบริษัทจากการเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๗ เป็นเหตุให้หุ้นสามัญของบริษัทไม่สามารถซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ได้ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องในฐานะผู้จัดการมรดกได้ทำสัญญาแบ่งปันทรัพย์สินมรดก โดยโอนหุ้นบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) จำนวน ๔๒,๐๐๐ หุ้น ให้นายภาวิช ลิ่มเจริญรัตน์ ซึ่งเป็นบุตรของเจ้ามรดกและเป็นน้องชายของผู้ถูกร้อง โดยสัญญาแบ่งปันทรัพย์สินมรดกดังกล่าวเป็นการแบ่งปันทรัพย์สินมรดกที่กระทำโดยสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๕๐ วรรคสอง การทำสัญญาแบ่งปันทรัพย์สินมรดกดังกล่าวมีพยานหลักฐานอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถพิสูจน์ความมีอยู่และความถูกต้องแท้จริงของเอกสาร แสดงเวลาที่เอกสารถูกสร้างและจัดทำขึ้น โดยไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือถูกทำให้ป็นป้อนด้วยวิธีการใดในภายหลัง และสามารถพิสูจน์ได้ว่ามิใช่เอกสารที่ถูกจัดทำขึ้นในภายหลัง

(๓) ผู้ถูกร้องในฐานะผู้จัดการมรดกจัดการแบ่งปันทรัพย์สินเป็นไปตามที่ทายาทตกลงกัน ทำให้มีทรัพย์สินหลายรายการยังคงเป็นชื่อของผู้ถูกร้องในฐานะผู้จัดการมรดก เนื่องจากกรณีทรัพย์สินมรดกที่เป็นหุ้นของบริษัทที่มีราคาซื้อขายต่ำและไม่สามารถทำการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ได้ เช่น หุ้นของบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) และหุ้นของบริษัท สหวิริยสตีลอินดัสตรี จำกัด (มหาชน) เป็นต้น ทายาทจึงไม่เร่งรัดในการแบ่งปัน ส่วนกรณีทรัพย์สินมรดกที่มีมูลค่าสูง เช่น ที่ดินมรดกในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

มีการจดทะเบียนโอนจากผู้ถือหุ้นในฐานะผู้จัดการมรดกมาเป็นของผู้ถือหุ้น หรือโอนให้นางลิลภา ลีเมเจอร์รัตน์ ภริยาของเจ้ามรดก เป็นต้น ทายาทยังไม่มีความเดือดร้อนด้านการเงินจึงไม่เร่งรัดในการแบ่งมรดก เห็นได้ว่า การจัดการทรัพย์สินมรดกดังกล่าวใช้ระยะเวลากว่าสิบปี ซึ่งเป็นไปตามปกติวิสัยของครอบครัวผู้ถือหุ้น

(๔) วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ผู้ถือหุ้นได้โอนหุ้นบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ให้แก่นายภาวิช ลีเมเจอร์แล้ว โดยจดทะเบียนที่บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด ผู้ถือหุ้นเป็นผู้ครอบครองหุ้นดังกล่าวจนถึงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นวันเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน ผู้ถือหุ้นเพียงแต่ครอบครองหุ้นแทนนายภาวิช ลีเมเจอร์รัตน์ เจ้าของที่แท้จริงตั้งแต่วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๒ การโอนหุ้นดังกล่าวเป็นไปเพราะมีบุคคลนำประเด็นการถือหุ้นไปวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง จึงดำเนินการทางทะเบียนให้เสร็จสิ้นเท่านั้น ผู้ถือหุ้นมิได้ครอบครองหุ้นดังกล่าวเพื่อตน

๓. ผู้ถือหุ้นไม่มีอำนาจครอบงำกิจการของบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ด้วยเหตุผลดังนี้

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๗ บัญญัติให้การกระทำที่ตนหรือบุคคลอื่นเป็นผู้ถือหลักทรัพย์ในกิจการรวมกันถึงร้อยละสิบห้าขึ้นไปของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของกิจการนั้น ให้ถือว่าเป็นการเข้าถือหลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการ เว้นแต่การเป็นผู้ถือหลักทรัพย์นั้นเป็นผลจากการได้มาโดยทางมรดก ประกอบกับตามคำสั่งศาลฎีกาคดีหมายเลขแดงที่ ๒๔/๒๕๖๖ เห็นว่า การที่ผู้ถือหุ้นถือหุ้นในบริษัท จำนวน ๒๐๐ หุ้น ถือว่าเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก ผู้ถือหุ้นย่อมไม่มีอำนาจสั่งการให้บริษัทดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ถือหุ้นหรือพรรคการเมืองของผู้ถือหุ้นหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครและพรรคการเมืองอื่นเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งของผู้ถือหุ้นหรือพรรคการเมืองของผู้ถือหุ้นได้ เนื่องจากผู้ถือหุ้นมิใช่เจ้าของหรือมีจำนวนหุ้นในจำนวนมากพอที่จะสามารถกระทำเช่นนั้นได้ การตีความบทบัญญัติของกฎหมายลายลักษณ์อักษรให้ผู้ถือหุ้นมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเพราะเหตุเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทเพียง ๒๐๐ หุ้น ย่อมไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุนี้ เมื่อผู้ถือหุ้นถือหุ้นบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) จำนวน ๔๒,๐๐๐ หุ้น ปรากฏตามสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น ณ วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๖ โดยหุ้นสามัญของบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) มีจำนวน ๑,๒๐๖,๖๙๗,๔๐๐ หุ้น การถือหุ้นของผู้ถือหุ้นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๐.๐๐๓๔๘ ของจำนวนหุ้นสามัญทั้งหมดของบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ถือว่าเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก ผู้ถือหุ้นย่อมไม่เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓)

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า อธิบดีกรมสรรพากร บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม บริษัทหลักทรัพย์ ฟิลลิป (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้องและผู้ถูกร้อง จัดทำคำชี้แจงเป็นหนังสือตามประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนดพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำชี้แจงและเอกสารที่เกี่ยวข้องไว้แล้ว

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้นำความเห็นของพยานผู้เชี่ยวชาญในคดีของศาลรัฐธรรมนูญ เรื่องพิจารณาที่ ๑๒/๒๕๖๒ และเรื่องพิจารณาที่ ๑๓/๒๕๖๒ คำวินิจฉัยที่ ๑๘ - ๑๙/๒๕๖๓ และเรื่องพิจารณาที่ ๑๗/๒๕๖๒ คำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๖๓ มาใช้ประกอบการพิจารณาวินิจฉัยคดีนี้

ศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการไต่สวนพยานบุคคล ๓ คน คือ นายแสวง บุญมี เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ถูกร้อง และนายคิมห์ สิริทวีชัย ประธานกรรมการบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) และศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำแถลงการณ์ปิดคดีของผู้ร้องและผู้ถูกร้องไว้ประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๙๘ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑.ล๑ ๑.ล๑

(๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ

๑.ล๑ ๑.ล๑

มาตรา ๑๐๑ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ

๑.ล๑ ๑.ล๑

(๖) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘

๑.ล๑ ๑.ล๑

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๗ ให้ศาลมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคดี ดังต่อไปนี้

๑.ล๑ ๑.ล๑

(๕) คดีเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา

๑.ล๑ ๑.ล๑

ประเด็นวินิจฉัย

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) หรือไม่ นับแต่เมื่อใด

ความเห็น

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มีประเด็นที่สมควรต้องพิจารณาก่อนว่าหุ้นของบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ที่ผู้ถูกร้องถืออยู่จำนวน ๔๒,๐๐๐ หุ้น ณ วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นวันที่พรรคก้าวไกล ยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรค โดยมีชื่อผู้ถูกร้อง เป็นผู้สมัครลำดับที่ ๑ และต่อมาผู้ถูกร้องได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคก้าวไกล ตามประกาศผลการเลือกตั้งของผู้ร้องเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ นั้น หุนดังกล่าวเป็นหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) หรือไม่

เห็นว่า ข้อเท็จจริงปรากฏว่า บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) เดิมชื่อบริษัท สยาม อินโฟเทคเนนท์ จำกัด ทำสัญญาเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๓๘ เข้าร่วมงานและดำเนินกิจการสถานีวิทยุโทรทัศน์กับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กำหนดอายุสัญญาไว้ ๓๐ ปี โดยบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ระบุวัตถุประสงค์ของบริษัทตามแบบของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าไว้ จำนวน ๔๕ ข้อ โดยมีข้อ ข้อ ๑๘ ประกอบกิจการโรงพิมพ์ รับพิมพ์หนังสือ พิมพ์หนังสือจำหน่าย และออกหนังสือพิมพ์ ข้อ ๔๐ ประกอบกิจการ รับบริหาร และดำเนินกิจการสถานีวิทยุ โทรทัศน์ โทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิก และโทรภาพทางสาย (เคเบิลทีวี) รับเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ บริการประชาสัมพันธ์และจัดรายการทางวิทยุโทรทัศน์ โทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิกและโทรภาพทางสาย (เคเบิลทีวี) ปฏิบัติตามมติ คณะรัฐมนตรี หรือคณะกรรมการควบคุมการกระจายเสียงของรัฐ หรือหน่วยงานผู้มีอำนาจใด ๆ ในกิจการวิทยุ โทรทัศน์ โทรภาพทางสาย (เคเบิลทีวี) ข้อ ๔๑ ประกอบกิจการรับจ้างโฆษณา ทางโทรทัศน์ โรงภาพยนตร์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือสื่อใด ๆ รับบริการถ่ายภาพเพื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์ ตลอดจนรับจ้างออกแบบโฆษณาทุกชนิดทุกประเภท บริการประชาสัมพันธ์ทางธุรกิจ และข้อ ๔๓ ประกอบกิจการผลิต จัดสร้าง จัดทำ จัดจำหน่าย และจัดการโดยประการอื่นซึ่งรายการที่เกี่ยวกับข่าวสารคดี ละคร การแสดงและรายการบันเทิงทุกชนิด ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ โรงภาพยนตร์ โรงละคร โรงมหรสพ หรือสถานบันเทิงใด ๆ ต่อมา บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) มีข้อขัดแย้งในเรื่องสัญญากับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจึงถูกบอกเลิกสัญญาเข้าร่วมงานและดำเนินการสถานีวิทยุโทรทัศน์ ระบบ ยู เอช เอฟ ตั้งแต่วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๐ ตามสำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ส่วนที่สุด ที่ นร ๐๑๐๖/๑๒๘๙ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๐ เรื่อง แจ้งบอกเลิกสัญญาเข้าร่วมงาน

และดำเนินการสถานีวิทยุโทรทัศน์ระบบ ยู เอช เอฟ ผลของการบอกเลิกสัญญาดังกล่าวทำให้สิทธิในคลื่นความถี่ของสถานีโทรทัศน์ไอทีวีกลับมาเป็นของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ไม่มีคลื่นความถี่ที่จะดำเนินการสถานีโทรทัศน์ไอทีวีได้อีกต่อไป เกิดเป็นคดีพิพาทระหว่างคู่สัญญาในการเรียกร้องค่าเสียหายต่อกัน โดยบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) มิได้มีการฟ้องเรียกร้องให้มีการมอบคืนสิทธิในคลื่นความถี่ของสถานีโทรทัศน์ให้แก่ตนแต่อย่างใด ขณะนี้คดีพิพาทดังกล่าวอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด กรณีจึงเห็นได้ว่าข้อพิพาทในคดีดังกล่าวหากในท้ายที่สุดแล้วบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) เป็นฝ่ายชนะคดีก็มิได้มีผลให้บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ได้รับมอบคืนคลื่นความถี่และจะดำเนินกิจการสถานีวิทยุโทรทัศน์ระบบ ยู เอช เอฟ ได้อีกแต่อย่างใด ข้อเท็จจริงที่ปรากฏดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ไม่มีสิทธิในการประกอบกิจการสื่อโทรทัศน์ตามกฎหมายและไม่มีรายได้จากการดำเนินกิจการดังกล่าวแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๐ การที่บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ยังคงสถานะนิติบุคคลเดิมไว้ก็เพื่อการดำเนินคดีที่ยังค้างอยู่ในศาลเท่านั้น

มีประเด็นต้องพิจารณาต่อไปว่า นอกจากกิจการโทรทัศน์ที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อไปแล้ว บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) มีการประกอบกิจการอื่นและมีรายได้จากการประกอบกิจการนั้น ในลักษณะที่เป็นสื่อหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ตามที่ระบุวัตถุประสงค์ของบริษัทไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ ๑๘ ข้อ ๔๐ ข้อ ๔๑ และข้อ ๔๓ หรือไม่

เห็นว่า ประเด็นนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ยืนยันข้อเท็จจริงต่อศาลว่า บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ไม่เป็นผู้ได้รับอนุญาตหรือได้รับจัดสรรให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม ตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และไม่เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม สำนักหอสมุดแห่งชาติในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่จดแจ้งการพิมพ์ ได้ยืนยันข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการตรวจสอบหลักฐานการจดแจ้งการพิมพ์ของบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ต่อศาลว่า ไม่พบข้อมูลการจดแจ้งการพิมพ์ในนามบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) กรมส่งเสริมวัฒนธรรมในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการออกใบอนุญาตประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติ

ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการตรวจสอบเกี่ยวกับการขออนุญาตประกอบกิจการภาพยนตร์ วีดิทัศน์ และสื่อโฆษณาของบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) แล้ว ไม่พบว่าบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการดังกล่าวตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่อย่างไร

ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ไม่มีสิทธิประกอบกิจการสื่อโทรทัศน์แล้วตั้งแต่วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๐ ก่อนวันที่ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาลแพ่งกรุงเทพใต้ได้รับโอนหลักทรัพย์ (หุ้นไอทีวี) จากบัญชีนายพงษ์ศักดิ์ ลิ้มเจริญรัตน์ (เจ้ามรดก) เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๐ และไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) มีการประกอบกิจการและมีรายได้จากการดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับการเป็นสื่อหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ ๑๘ ข้อ ๔๐ ข้อ ๔๑ และข้อ ๔๓ และเหตุที่บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ยังคงดำรงสถานะอยู่ก็เพื่อต่อสูคดีซึ่งยังคงค้างอยู่ในศาลปกครองเท่านั้น ส่วนรายได้ของบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ก็ปรากฏหลักฐานว่าเป็นรายได้ที่มาจากผลตอบแทนการลงทุนและดอกเบี้ยรับ มิได้มีรายได้จากการประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ จึงไม่อาจถือได้ว่าผู้ถูกร้องซึ่งถือหุ้นบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๐ เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ผู้ถูกร้องจึงมิใช่บุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) ดังนั้น สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องจึงไม่สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) และเมื่อได้วินิจฉัยเช่นนี้แล้วประเด็นที่ผู้ร้องอ้างว่า ไม่ปรากฏว่าบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ได้แจ้งเลิกการประกอบกิจการ และผู้ถูกร้องถือหุ้นดังกล่าวในนามตนเองมิใช่ในฐานะผู้จัดการมรดก จึงไม่เป็นสาระที่จะทำให้คำวินิจฉัยข้างต้นเปลี่ยนแปลงไปได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องไม่สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓)

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ